

(Wpisuje zdający przed rozpoczęciem pracy)

--	--	--

KOD ZDAJĄCEGO

ZESTAW ZADAŃ Z GEOGRAFII

POZIOM PODSTAWOWY

**GRUDZIEŃ
ROK 2004**

Czas pracy 120 minut

Instrukcja dla zdającego

1. Proszę sprawdzić, czy zestaw zadań zawiera 16 stron i **barwną mapę**.
2. Proszę uważnie czytać wszystkie polecenia.
3. Odpowiedzi trzeba czytelnie zapisać w miejscu na to przeznaczonym przy każdym zadaniu.
4. W rozwiązaniach zadań należy przedstawić tok rozumowania prowadzący do ostatecznego wyniku.
5. Podczas rozwiązywania zadań można korzystać z ołówka, linijki, gumki, lupy oraz kalkulatora.
6. Proszę pisać tylko w kolorze niebieskim lub czarnym; nie pisać ołówkiem.
7. Nie wolno używać korektora, błędne zapisy należy wyraźnie przekreślić.
8. Obok każdego zadania podana jest maksymalna liczba punktów, którą można uzyskać za jego poprawne rozwiązanie.

Życzymy powodzenia!

Za rozwiązanie
wszystkich zadań
można otrzymać
100 punktów

(Wpisuje zdający przed rozpoczęciem pracy)

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

PESEL ZDAJĄCEGO

Zadania 1 – 12 wykonaj na podstawie załączonej mapy turystycznej.

Mapa przedstawia część Bieszczadzkiego Parku Narodowego (BdPN) i tereny przyległe.

Zadanie 1. (4 pkt)

Na podstawie mapy turystycznej uzupełnij brakujące informacje.

Jadąc samochodem z Leśniczówki Moczarne (pole A7) do Brzegów Górnych (pole C7) mijamy strumienie wypływające ze stoków Połoniny Wetlińskiej. Spośród nich najwyżej położone źródła ma potok ..... . Z Brzegów Górnych do schroniska PTTK „Chatka Puchatka” idziemy w kierunku ..... (*wpisz kierunek geograficzny*). Ze schroniska wędrujemy czerwonym szlakiem do miejsca, w którym łączą się z nim szlaki żółty i czarny. Tym miejscem jest ..... . Po drodze mijamy najwyższe wzniesienie Połoniny Wetlińskiej, czyli ..... . Na krótkim odcinku Połoniny Wetlińskiej szlakowi pieszemu i szlakom rowerowym towarzyszy szlak .....

Zadanie 2. (1 pkt)

Aby obserwować wschód Słońca w czerwcu, turysta znajdujący się na Campingu BdPN „Górna Wetlinka” (pole B7), musi spojrzeć w kierunku:

- A. E.
- B. NE.
- C. SW.
- D. N.

Podkreśl właściwą odpowiedź.

Zadanie 3. (3 pkt)

Oblicz odległość w linii prostej w terenie pomiędzy szczytem górskim Stoły (pole A3) a Magurką (pole B3). Odległość podaj w kilometrach. Zapisz wszystkie wykonywane obliczenia.

Miejsce na obliczenia:

Odległość w terenie: .....

Zadanie 4. (4 pkt)

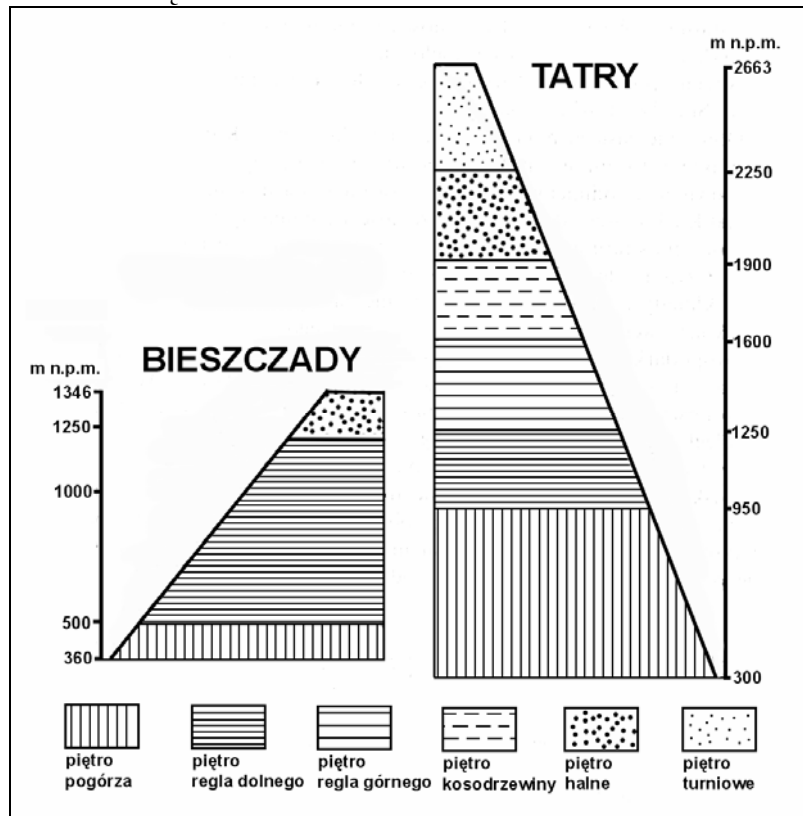
Oblicz powierzchnię w terenie obszaru objętego na mapie polem A1. Wynik podaj w km². Zapisz wszystkie wykonywane obliczenia.

Miejsce na obliczenia

Powierzchnia w terenie: .....

Zadanie 5. (2 pkt)

Piętra roślinne w Bieszczadach i w Tatrach

Korzystając z rysunku, podaj dwie podstawowe różnice między piętrowym układem roślinności w Bieszczadach i w Tatrach.

- 1 .....
- .....
- .....
- 2 .....
- .....
- .....

Zadanie 6. (2 pkt)

Wykorzystując rysunek do zadania 5. oraz mapę, oceń prawdziwość poniższych zdań, pisząc literę P – przy zdaniach prawdziwych i F – przy zdaniach fałszywych.

- A. Na szczycie Magurca (pole A4) występuje piętro regla dolnego. ....
- B. W lasach doliny Sanu w polu mapy A1 i B1 dominują sosna i świerk. ....
- C. Schronisko PTTK „Chatka Puchatka” znajduje się w obrębie połonin, czyli roślinności łąkowej. ....

Zadanie 7. (2 pkt)

Widoczny na mapie przebieg doliny Sanu jest skutkiem erozji rzecznej.

a) Podaj rodzaj erozji rzecznej dominującej na tym odcinku Sanu.

.....

b) Nazwij formę terenu będącą skutkiem działalności tego rodzaju erozji rzecznej.

.....

Zadanie 8. (2 pkt)

Od 1992 roku Bieszczadzki Park Narodowy należy do Międzynarodowego Rezerwatu Biosfery *UNESCO* „Karpaty Wschodnie”, jedyne na świecie, obejmującego przygraniczne tereny trzech państw. **Podaj nazwy tych państw.**

1. ....

2. ....

3. ....

Zadanie 9. (3 pkt)

Obszary znajdujące się w polach mapy A5 i C2, różnią się cechami środowiska przyrodniczego. **Podaj po jednej zasadniczej różnicy dotyczącej ukształtowania powierzchni, wód powierzchniowych oraz roślinności tych obszarów.**

Ukształtowanie powierzchni:

.....
.....
.....
.....

Wody powierzchniowe:

.....
.....
.....
.....

Roślinność:

.....
.....
.....
.....

Zadanie 10. (5 pkt)

Na podstawie analizy mapy sformułuj kilkuzdaniową informację turystyczną o miejscowości Krywe (pola A1 i B1). Tekst powinien między innymi uwzględniać położenie i walory turystyczne oraz wskazywać na specyfikę tego miejsca.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Zadanie 11. (4 pkt)

Słabo rozwinięta sieć komunikacyjna (lub jej brak) może być dla turystów atutem lub przeszkodą w poznawaniu przedstawionego na mapie obszaru. **Podaj po dwa przykłady atutów i przeszkód takiej sieci komunikacyjnej.**

Atuty:

1. ....

.....

.....

.....

2. ....

.....

.....

.....

Przeszkody:

1. ....

.....

.....

.....

2. ....

.....

.....

.....

Zadanie 12. (3 pkt)

Słabo rozwinięta sieć komunikacyjna nie jest jedyną cechą przedstawionego na mapie fragmentu Bieszczadów. **Posługując się mapą przedstaw:**

a) jedną inną cechę zagospodarowania tego obszaru,

.....
.....

b) dwie cechy środowiska przyrodniczego tego obszaru.

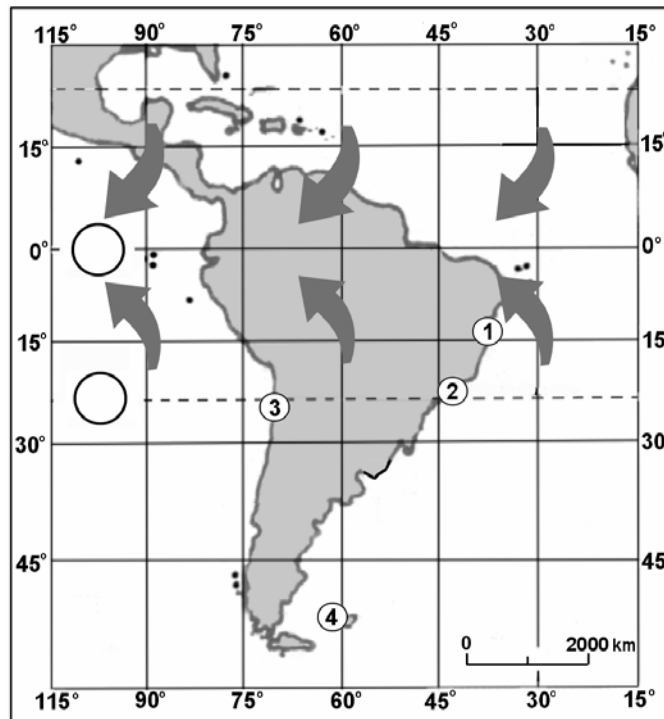
1. ....

.....

2. ....

.....

W zadaniu 13 i 14 wykorzystaj poniższą mapę.

Zadanie 13. (3 pkt)

a) Miejsca oznaczone na mapie numerami 1, 2, 3 leżą w obrębie dwóch stref klimatycznych. **Zapisz nazwy trzech pozostałych stref klimatycznych występujących na półkuli południowej.**

.....
.....

b) Na mapie oznaczono strzałkami kierunki pasatów. **Wpisz odpowiednio w dwa miejsca na mapie (oznaczone kółkiem) litery: W – oznaczającą wyż baryczny, N – oznaczającą niż baryczny.**

Zadanie 14. (3 pkt)

W tabeli przedstawiono dane klimatyczne z miejsc oznaczonych na mapie numerami 1-4.

Miejsce (numer na mapie)	Średnia roczna temperatura powietrza (°C)	Roczna amplituda temperatury (°C)	Średnia roczna suma opadów (mm)
1	24,9	3,1	1910
2	22,5	5,9	1099
3	15,9	6,1	15
4	16,2	10,3	985

a) Korzystając z danych w tabeli, podaj ogólny wniosek dotyczący rozkładu rocznej amplitudy temperatury powietrza na obszarze przedstawionym na mapie.

.....

.....

.....

b) Zapisz numer miejsca, w którym średnia temperatura powietrza oraz średnia roczna suma opadów nie są zgodne z ogólnymi prawidłowościami. Podaj główną przyczynę tych anomalii.

Numer miejsca: .....

Główna przyczyna:

.....

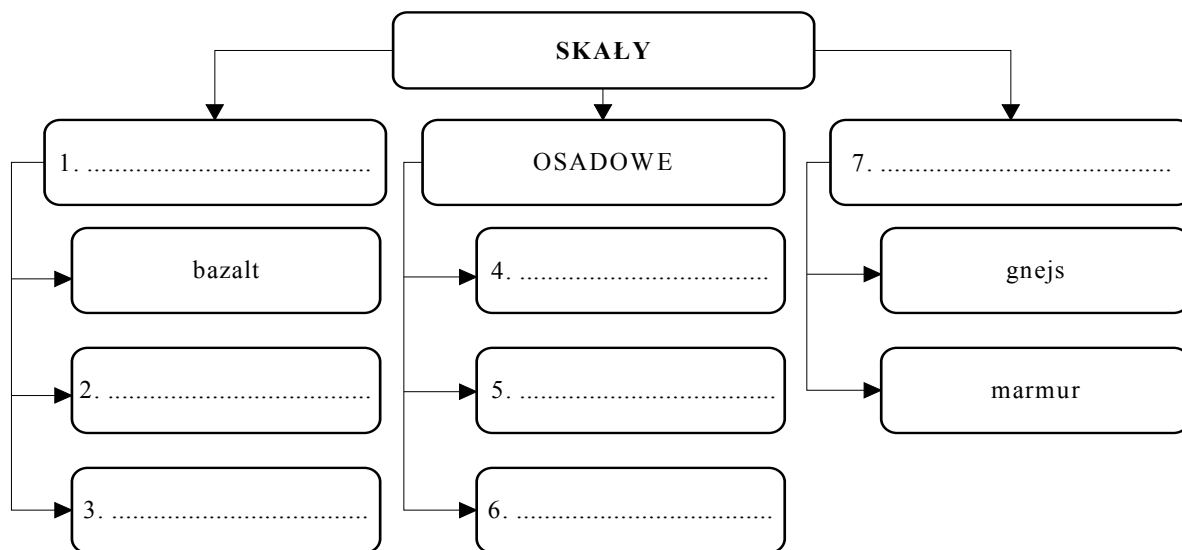
Zadanie 15. (4 pkt)

Uzupełnij poniższą tabelę.

Lp.	Typ genetyczny jeziora	Nazwa jeziora	Położenie jeziora (kraj/kraje)	Zmienność zasięgu wód (stałe/okresowe)
1		Bajkał		
2		Śniardwy	Polska	stałe
3		Łebsko	Polska	stałe
4	tektoniczno-polodowcowe	Górne		
5	tektoniczno-eoliczne	Czad	Czad, Kamerun, Niger, Nigeria	

Zadanie 16. (3 pkt)

Uzupełnij schemat wybierając właściwe nazwy z następujących: gips, granit, kwarcyt, magmowe, metamorficzne, piaskowiec, ropa naftowa, porfir.

Zadanie 17. (3 pkt)

Aktywność wulkaniczna zawsze wywiera wpływ na środowisko lokalne. Jeżeli wybuch wulkanu ma bardzo dużą siłę, jego skutki odczuwalne są w skali globalnej.

Podaj po jednym przykładzie:

a) globalnego skutku erupcji wulkanicznej,

.....
.....

b) pozytywnego i negatywnego skutku wybuchu wulkanu dla działalności człowieka, zamieszkującego tereny wulkaniczne.

Pozytywny skutek: .....

.....

Negatywny skutek: .....

.....

Materiał źródłowy do zadań 18-19.

„Żywy kapitał”

„W 2000 roku zatrudnieni na kontraktach zagranicznych zarobili 73 mld dolarów – wynika z danych Międzynarodowego Funduszu Walutowego. W 2002 liczba ta zbliżyła się do 100 mld dolarów. Niemal 1/ 5 tortu zgarniają Filipińczycy. Nazywają ich w ojczyźnie „bagong bayani”, co oznacza „nowy bohater”. Brak kapitału i nadmiar siły roboczej od dawna były zmorą Filipin, nazywanych kiedyś chorym człowiekiem Azji.

Rafael Buenaventura, prezes Banku Narodowego Filipin, uważa, że jest już za późno by stworzyć na miejscu konkurencyjny przemysł. „Mamy jednak inne bogactwo: wykształconych, mówiących po angielsku pracowników” - twierdzi Bonaventura. (...)

Wszędzie gdzie pracują bagong bayani uruchamiają strony www, które umożliwiają im tworzenie w cyberprzestrzeni wspólnot, wymianę informacji i kontakty z rodziną. (...) Używając nowoczesnych technologii mogą stale uczestniczyć w życiu swoich rodzin, znajomych i kraju. Tworzą pierwszy wirtualny naród. (...) Ostatnio filipińskie organizacje pozarządowe zaczęły uruchamiać tanie centra telekomunikacyjne, dzięki którym można wysyłać i odbierać pocztę elektroniczną i porozmawiać z rodziną przez wideotelefon. (...) Filipińczycy mają azjatycki wygląd, myślą po hiszpańsku i działają po amerykańsku. Historyczne związki z wieloma kulturami i wyspiarskie położenie spowodowały, że to oni najlepiej opanowali globalny rynek pracy. Z powodzeniem jednak mogą ich naśladować inni, szczególnie kraje dotknięte katastrofą bezrobocia, między innymi Polska. Wprawdzie polscy „nowi bohaterowie” nie mówią po angielsku tak świetnie jak ich konkurenci z Filipin ale za to mają pod nosem ogromny rynek pracy – Unię Europejską. (...)”

K. Adamczyk, *Żywy kapitał*, „Wprost” 2002 nr 49.

Zadanie 18. (3 pkt)

Na podstawie tekstu źródłowego wykonaj polecenia:

a) wyjaśnij, podając dwie przyczyny, dlaczego Filipińczycy wyjeżdżają do pracy w innych krajach,

.....
.....
.....
.....

b) wymień trzy umiejętności, które wykorzystują Filipińczycy pracujący poza granicami kraju.

1. ....
2. ....
3. ....

Zadanie 19. (3 pkt)

Podaj po dwa przykłady skutków ekonomicznych i społecznych dla Filipin związanych z wyjazdami ich obywateli do pracy za granicę.

Skutki ekonomiczne:

1. ....
.....
2. ....
.....

Skutki społeczne:

1. ....
.....
2. ....
.....

Zadanie 20. (4 pkt)

Zaproponuj po dwa konkretne działania, które powinny być podejmowane w celu zmniejszenia stopy bezrobocia w Polsce przez:

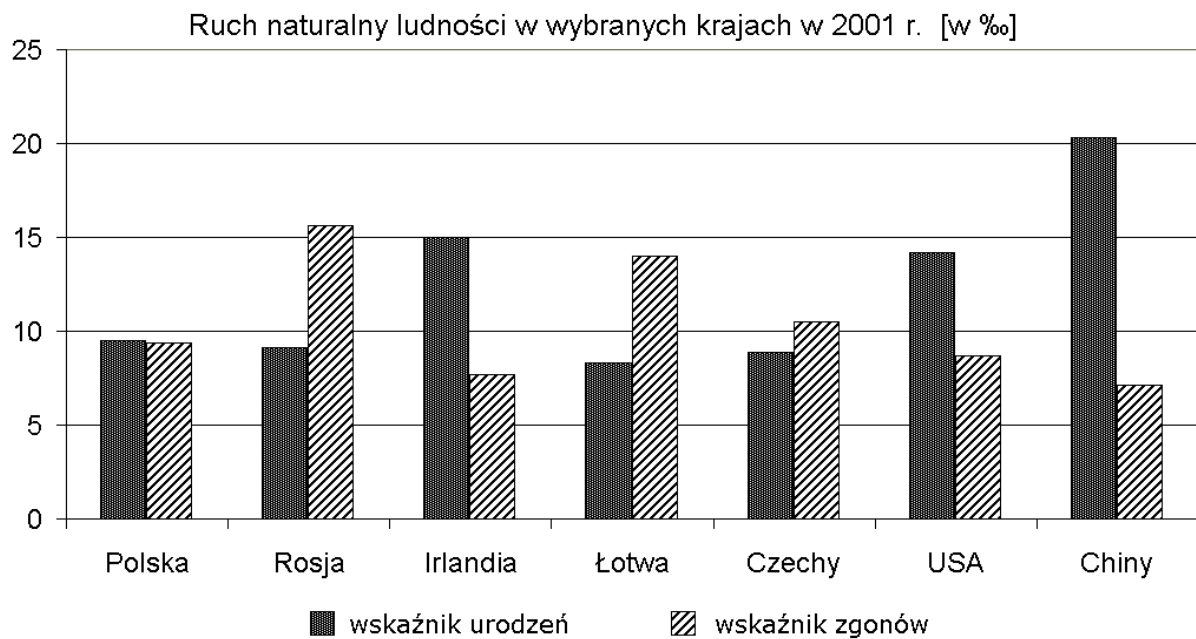
a) rząd:

1. ....
2. ....

b) pojedynczych obywateli zagrożonych bezrobociem lub pozostających bezrobotnymi:

1. ....
2. ....

Zadanie 21. (3 pkt)

Na podstawie wykresu uzupełnij zdania:

- A. Krajem o najwyższym wskaźniku zgonów jest .....
- B. Wskaźnik przyrostu naturalnego zbliżony do 0% jest w .....
- C. Europejskim krajem o najwyższym wskaźniku urodzeń jest .....
- D. Krajami o ujemnym przyroście naturalnym są: .....

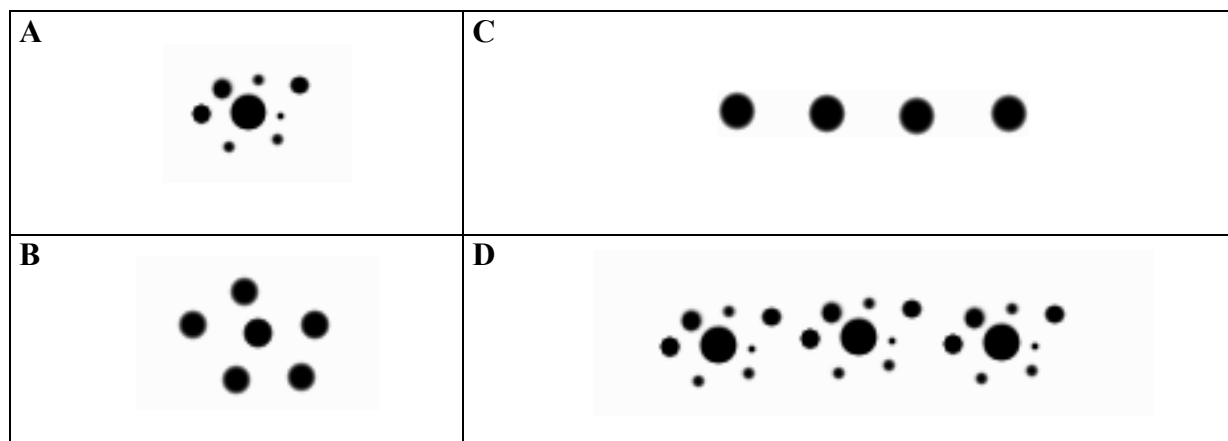
Zadanie 22. (3 pkt)

Podaj trzy przykłady problemów gospodarczych, społecznych lub kulturowych występujących (lub mogących wystąpić w przyszłości) w krajach o ujemnym przyroście naturalnym.

1. ....
.....
2. ....
.....
3. ....
.....

Zadanie 23. (2 pkt)

Schematyczne rysunki (A-D) przedstawiają modele typów zespołów miejskich. Wielkość kropek odpowiada różnej wielkości miejscowości, które wchodzi w skład danego zespołu miast.

a) Na podstawie rysunku A podaj typową cechę aglomeracji monocentrycznej.

- .....
.....

b) Zapisz oznaczenie literowe rysunku przedstawiającego model megalopolis.

Rysunek .....

Zadanie 24. (2 pkt)

Podkreśl z poniżej zapisanych cztery miasta, które wchodzą w skład megalopolis.

Miasta: Meksyk, Moskwa, Nowy Jork, Osaka, Paryż, Tokio, Waszyngton, Warszawa

Zadanie 25. (3 pkt)

97% energii elektrycznej wyprodukowanej w Polsce pochodzi z elektrowni ciepłych. **Przedstaw trzy konsekwencje przyrodnicze takiej struktury produkcji energii elektrycznej w naszym kraju.**

1. ....
.....
.....
2. ....
.....
.....
3. ....
.....

Zadanie 26. (5 pkt)

Poniżej przedstawiono dwie przykładowe propozycje działań w zakresie rozwoju przemysłu energetycznego w Polsce.

A. Budowa elektrowni atomowych.

B. Modernizacja elektrowni wykorzystujących węgiel kamienny lub brunatny oraz budowa kolejnych elektrowni tego typu.

a) Przedstaw po dwie zalety obu działań.

Zalety A:

1. ....
.....
2. ....
.....

Zalety B:

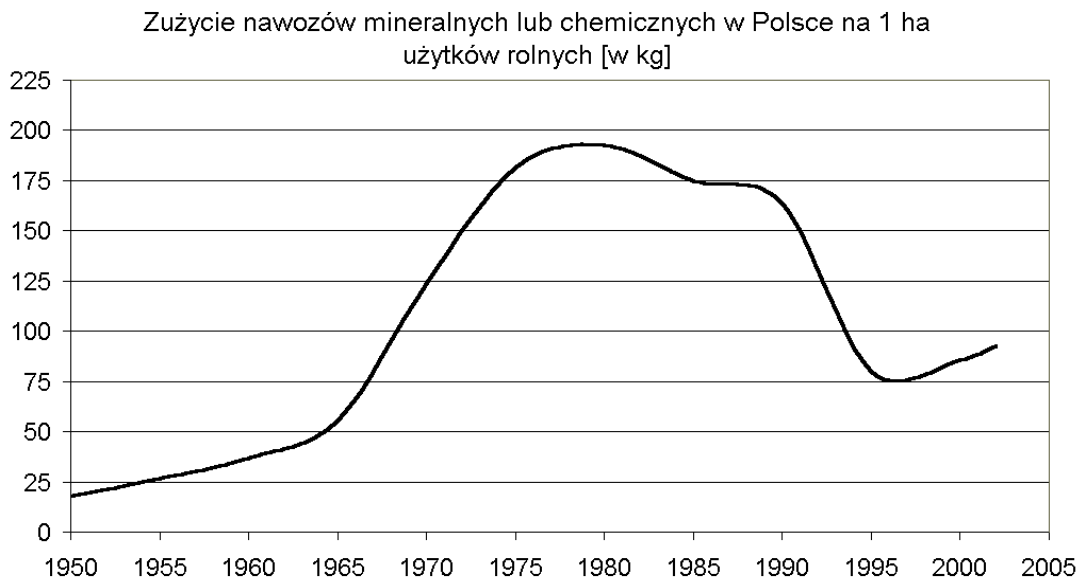
1. ....
.....
2. ....
.....

b) Wybierz Twoim zdaniem lepszą propozycję. W uzasadnieniu podaj argument, który zadecydował o Twoim wyborze.

Wybieram propozycję (*wpisz wyłącznie literę*) .....

Argument: .....
.....
.....
.....

Zadanie 27. (3 pkt)

Na podstawie wykresu i własnej wiedzy oceń (wpisując korzystne/niekorzystne) zmiany poziomu chemizacji rolnictwa w Polsce po 1990 roku z punktu widzenia: konsumentów żywności, ochrony środowiska przyrodniczego, interesów rolników. Ocenę uzasadnij.

a) Konsumenty żywności

Ocena: .....

Uzasadnienie: .....

.....
.....
.....

b) Ochrona środowiska przyrodniczego

Ocena: .....

Uzasadnienie: .....

.....
.....
.....

c) Interesy rolników

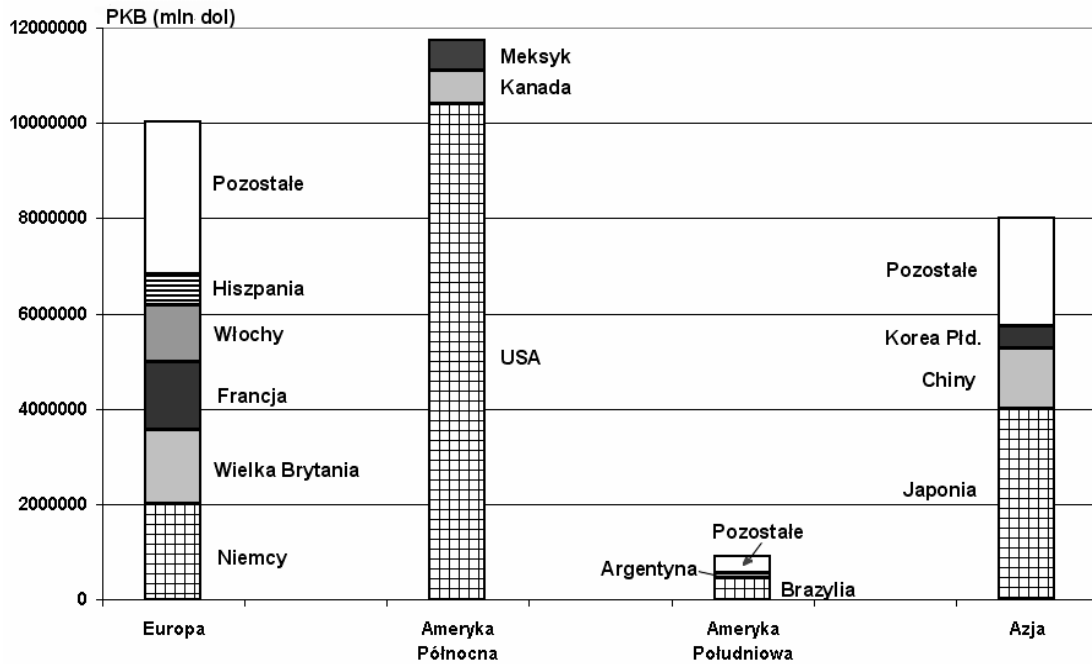
Ocena: .....

Uzasadnienie: .....

.....
.....
.....

Material źródłowy do zadań 28 i 29

Struktura produktu krajowego brutto według państw na wybranych kontynentach

Zadanie 28. (2 pkt)

a) Określ podstawową różnicę między Europą a Ameryką Północną w zakresie zróżnicowania struktury PKB według państw.

.....

.....

.....

.....

b) Odpowiedz, korzystając z wykresu, czy we Włoszech PKB na 1 mieszkańca ma większą wartość niż w Chinach? Uzasadnij swoją odpowiedź.

.....

.....

.....

.....

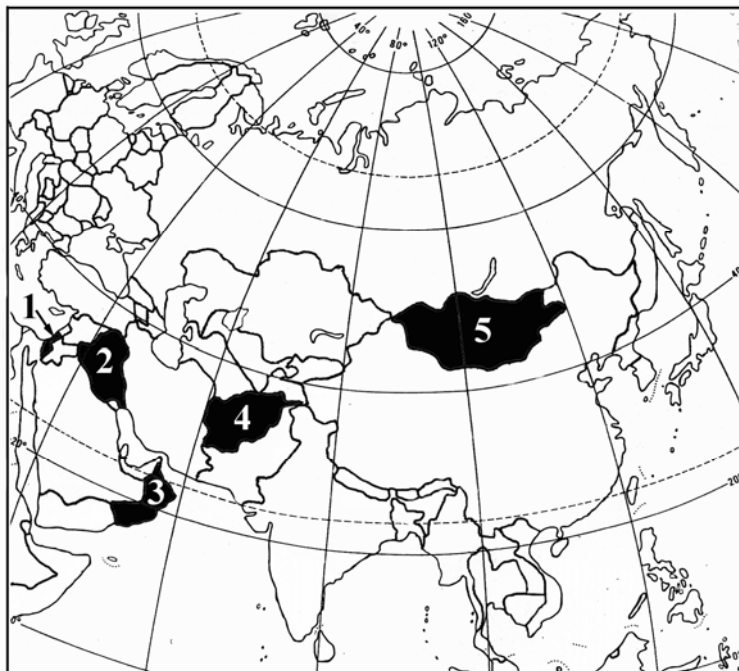
Zadanie 29. (2 pkt)

Państwa świata można podzielić na rozwinięte i rozwijające się.

Stosując wyłącznie ten podział, wypisz z wykresu nazwy państw, które należą do grupy krajów rozwijających się.

.....

Zadanie 30. (4 pkt)

Azja jest rejonem groźnych konfliktów zbrojnych.

Na podstawie mapy konturowej i własnej wiedzy uzupełnij poniższą tabelę.

Kraj	Numer na mapie	Najstarszy konflikt (przy wybranym kraju wpisz znak „+”)	Bezpośrednie zaangażowanie militarne Polski (wpisz tak lub nie)
Afganistan			tak
Irak			
Izrael (konflikt Żydzi/Palestyńczycy)			

Zadanie 31. (5 pkt)

Po 1990 r. zachodzą w Europie zarówno procesy integracyjne jak i dezintegracyjne.

a) Wpisz do tabeli nazwy pięciu odpowiednich organizacji wybranych z następujących:
CEFTA, EFTA, NAFTA, NATO, RWPG, Układ Warszawski.

Uwaga: Jedną nazwę możesz wpisać tylko jeden raz.

Integracja w Europie		Dezintegracja w Europie	
organizacja powstała po 1990 r.	organizacje, w których wzrosła liczba członków	organizacje rozwiązane po 1990 r.	organizacja, w której zmalała liczba członków
	Unia Europejska		

b) Wybierz z podanych krajów i zapisz poniżej te, które w maju 2004 r. zostały członkami Unii Europejskiej.

Kraje: Malta, Serbia i Czarnogóra, Szwajcaria, Polska, Słowacja, Szwecja, Estonia, Łotwa, Rumunia, Islandia, Słowenia.

.....

.....

.....

Zadanie 32. (5 pkt)

Uzupełnij poniższą tabelę. W każde wolne miejsce wpisz nazwę jednego obiektu.

Województwo	Wybrane atrakcje turystyczne	
	Park narodowy	Miasto, w którym znajdują się obiekty wpisane na listę Światowego Dziedzictwa Kulturowego UNESCO
lubelskie		
małopolskie		
mazowieckie		
pomorskie		